

Kymen Vesi Oy:lle myönnetyn lainan ehtojen muuttaminen

1722/02.05.03/2026

Kaupunginhallitus 5.10.2026

Valmistelija: kaupunginjuristi Elina Amnell-Holzhäuser, puh. 020 615 7649, elina.amnell(at)kouvola.fi

Yhteenveto

Kymen Vesi Oy on toimittanut Kouvolan kaupungille hakemuksen, jossa pyydetään yhtiölle myönnetyn lainan takaisinmaksuajan pidentämistä 10 vuodella sekä muutosta lainan korkoehtoon. Vastaava hakemus on toimitettu myös muihin Kymen Vesi Oy:n omistajakuntiin, eli Kotkan kaupungille ja Pyhtään kunnalle.

Alla ilmenevin perustein esitetään hakemuksen hyväksymistä ehdollisena, sillä edellytyksellä, että myös muut yhtiön omistajakunnat hyväksyvät osaltaan niitä koskevat vastaavat hakemukset laina-ajan pidentämisestä ja korkoehdon muuttamisesta.

Asian valmistelun tausta

1. Kymen Vesi Oy:lle myönnetty laina

Kymen Vesi Oy on vuonna 2007 perustettu yhtiö, jonka omistavat Kouvolan kaupunki (32,62 %), Kotkan kaupunki (62,93 %) Pyhtään kunta (4,42 %). Kouvolan kaupungin omistusosuus on muodostunut Anjalankosken kunnan aikana sen oltua yksi yhtiön perustajakunnista.

Yhtiön perustamisvaiheessa kuntien vesihuoltolaitosten aineellinen omaisuus siirrettiin yhtiöön tasearvoistaan siten, että 2/3 annettiin apporttina ja 1/3 myytiin kauppahinnan jäädessä velaksi. Kauppahinta jakautui seuraavasti:

- Kotka 10.091.612,85 €
- Kouvola 3.775.687,87 €
- Pyhtää 1.171.532,70 €

Perustamisen yhteydessä yhtiölle myönnettiin 3.775.687,87 euron suuruinen laina, jota ehtojen mukaan alettiin lyhentää 1.1.2017 alkaen. Korko oli kiinteä 31.12.2016 asti ja 1.1.2017 alkaen maksamattomalle kauppahinnalle maksettiin 3,27 % todellista vuosikorkoa.

Vuonna 2017 maksuohjelmaa muutettiin siten, että velan pääoma erääntyy kokonaisuudessaan maksettavaksi 30.12.2026 (kaupunginhallitus 20.3.2017, § 80).

Lainan maksamattomalle kauppahinnalle on 1.1.2017 alkaen maksettu 3,27 prosentin todellista vuosikorkoa, mikä tarkoittaa Kouvolan kaupungille noin 123 379 euron vuotuista korkotuloa.

2. Kymen Vesi Oy:n hakemus

Kymen Vesi Oy esittää hakemuksessaan laina-ajan jatkamista 10 vuodella siten, että laina erääntyy maksettavaksi 30.12.2036 ja kaikille omistajakunnille maksetaan 30.12.2026 alkaen samansuuruista korkoa, joka muodostuu 1,5 prosentin marginaalista ja 5 vuoden swap-viitekorosta. Viitekoron taso kiinnitetään nykyisen laina-ajan päättymisen yhteydessä ja tarkistetaan viiden vuoden välein. Korko maksettaisiin puolivuositain 30.6 ja 30.12. Muut lainaehdot säilyvät ennallaan ja vakuudeksi lainalle yhtiö antaa jokaiselle omistajakunnalle oman lainasumman arvoisen panttivelkakirjan (yrityskiinnitys), joilla on keskenään sama etuoikeus. Vakuus toimitetaan ennen uuden laina-ajan alkamista.

Hakemusta on perusteltu siten, että omistajakunnille vuonna 2026 erääntyvien omaisuuslainojen pääomat ovat merkittäviä, ja niiden kertaluonteinen takaisinmaksu heikentäisi yhtiön maksuvalmiutta sekä rajoittaisi yhtiön mahdollisuuksia toteuttaa vesihuoltoverkoston ylläpitoon ja kehittämiseen liittyviä investointeja. Vesihuoltotoimintaan on sitoutunut merkittävä määrä omistajakuntien pääomaa, ja omistajalainat ovat olleet keskeinen osa yhtiön rahoitusrakennetta sen perustamisesta lähtien. Laina-ajan pidentäminen mahdollistaa investointien ja rahoituksen pitkäjänteisen suunnittelun sekä toimintaan sitoutuneelle pääomalle maksettavan korvauksen jatkumisen. Samalla omistajakuntien myöntämien lainojen korkoehdot yhdenmukaistetaan siten, että kaikissa lainoissa sovelletaan samaa korkoperustetta.

Hakemuksessa esitetään Kymen Vesi Oy:llä olevan toiminta-alueellaan luonnollinen monopoli ydintoiminnassaan vesihuollossa ja, ettei julkinen rahoitus voi vääristää kilpailua, koska muiden toimijoiden ei ole mahdollista harjoittaa vesihuoltotoimintaa Kymen Vesi Oy:lle määritellyllä toiminta-alueella.

3. Oikeudellinen arviointi

3.1. Kuntalain 129 §:n edellytykset

Kuntalain 129 §:n 1. momentin mukaan kunnan myöntämä laina, takaus tai muu vakuus ei saa vaarantaa kunnan kykyä vastata sille laissa säädetyistä tehtävistä. Kunta ei saa myöntää lainaa, takausta tai muuta vakuutta, jos siihen sisältyy merkittävä taloudellinen riski. Kunnan edut tulee turvata riittävän kattavilla vakuuksilla tai vastavakuuksilla. Mitä edellä tässä momentissa säädetään vakuuksista, ei koske osakeyhtiölain eikä osuuskuntalain tarkoitettua pääomalainaa. 4. momentin mukaan kunnan on lisäksi otettava huomioon, mitä Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklassa säädetään.

3.2. EU:n valtiontukisääntely (SEUT 107 ja 108 artiklat)

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 artiklan 1. kohdan mukaan, jollei perussopimuksissa toisin määrätä, jäsenvaltion myöntämä tuki tai valtion varoista muodossa tai toisessa myönnetty tuki, joka vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua suosimalla jotakin yritystä tai tuotannonalaa, ei sovellu sisämarkkinoille, siltä osin kuin se vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. 2. ja 3. kohdissa määritellään tilanteet, joissa valtiontuki on sallittua tai voidaan komission harkinnalla sallia. 108 artiklassa säädetään Euroopan komission valvonnasta ja menettelytavoista tukien myöntämisessä jäsenvaltioiden toimesta.

Euroopan komissio on antanut tiedonannon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 artiklan 1. kohdassa tarkoitettua valtiontuen käsitteestä (Komission tiedonanto Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontuen käsitteestä (2016/C 262/01) VL 19.7.2016, C262/1). Tiedonannossa määritellään ne edellytykset, joiden on täyttyvä, jotta julkinen toimenpide katsotaan valtiontueksi. Näitä ovat:

- Julkisia varoja (esim. kunnan varoja) kanavoidaan yrityksiin/taloudelliseen toimintaan.
- Taloudellinen etu on valikoiva, eli tuki kohdistuu vain tiettyyn yritykseen tai tiettyihin yrityksiin.
- Toimenpide vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua (kilpailuvaikutuskriteeri).
- Toimenpide vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan (kauppavaikutuskriteeri).

Tiedonannossa eritellään myös tilanteita, jotka jäävät näiden kriteerien perusteella valtiontukisääntelyn ulkopuolelle. Tämän asian arvioinnin kannalta keskeisiä tiedonannon kohtia ovat seuraavat:

- 185. kohdan mukaan julkinen tuki yrityksille on perussopimuksen 107 artiklan 1 kohdan mukaista valtiontukea ainoastaan, jos tuki ”vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua suosimalla jotakin yritystä tai tuotannonalaa”, ja ainoastaan ”siltä osin kuin se vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan”.
- 187. kohdan mukaan toimenpiteen katsotaan vääristävän tai uhkaavan vääristää kilpailua, jos se on omiaan parantamaan tuensaajan kilpailuasemaa verrattuna muihin yrityksiin, joiden kanssa se kilpailee. Käytännössä kilpailun katsotaan yleensä vääristyvän perussopimuksen 107 artiklan 1 kohdan mukaisesti, jos myönnetään taloudellista etua yritykselle kilpailulle vapautetulla alalla, jolla on tai voisi olla kilpailua.
- 190. kohdan mukaan julkinen tuki yrityksille on perussopimuksen 107 artiklan 1 kohdan mukaista valtiontukea ainoastaan siltä osin,

kuin se "vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan" tai on omiaan vaikuttamaan jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.

- 192. kohdassa todetaan muun ohella, että sellaiselle yritykselle myönnetty julkinen tuki, joka tuottaa ainoastaan paikallisia tai alueellisia palveluja eikä tuota palveluja kotivaltionsa ulkopuolella, voi kuitenkin vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan, jos muista jäsenvaltioista peräisin olevat yritykset voisivat tarjota tällaisia palveluja (myös sijoittautumisoikeuden kautta) eikä tämä mahdollisuus ole pelkästään hypoteettinen.
- 197. kohdan mukaan useissa päätöksissä asiaan liittyvien erityisolosuhteiden vuoksi toimenpiteellä on katsottu olevan puhtaasti alueellinen vaikutus eikä se näin ollen ole vaikuttanut jäsenvaltioiden kauppaan. Komissio on näissä tapauksissa varmistanut erityisesti, että tuensaja toimitti tavaroita tai palveluja rajatulle alueelle jäsenvaltiossa eikä todennäköisesti houkutelut asiakkaita muista jäsenvaltioista ja että ei ole ollut mahdollista tietää ennakolta, että toimenpiteen vaikutus rajat ylittävien investointien tai sijoittautumisen edellytyksiin ei olisi pelkästään marginaalinen.
- 221. kohdan mukaan, vaikka vesi- ja jätevesiverkkojen toiminnan harjoittaminen on taloudellista toimintaa, kattavan vesi- ja jätevesiverkon rakentaminen täyttää yleensä 211. kohdan edellytykset. Sen vuoksi tällaisen verkon rahoitus ei vääristä kilpailua eikä vaikuta jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Sen varmistamiseksi, ettei hankkeen rahoitus kuulu valtioneuvoston sääntöjen piiriin, jäsenvaltioiden on lisäksi huolehdittava siitä, että 212. kohdassa mainitut edellytykset täyttyvät.
- 211. kohdan mukaan on tilanteita, joissa tietyt infrastruktuurit eivät kilpaile suoraan muiden sellaisten joko samanlaisten tai erilaisten infrastruktuurien kanssa, joiden tarjoamien palvelujen korvaavuusaste on huomattava, tai ne eivät kilpaile kyseisten palvelujen kanssa suoraan. Infrastruktuurien välisen suoran kilpailun puuttuminen on todennäköistä, kun on kyse kattavista verkkoinfrastruktuureista, jotka ovat luonnollisia monopoleja, sillä niiden toisintaminen olisi epätaloudellista. Samoin voi olla aloja, joilla infrastruktuurien rakentamisen yksityinen rahoitus on vähäistä. Komissio katsoo, että vaikutus jäsenvaltioiden väliseen kauppaan tai kilpailun vääristyminen on yleensä poissuljettua infrastruktuurin rakentamisessa silloin, kun i) infrastruktuurilla ei ole tavallisesti suoraa kilpailijoita, ii) yksityinen rahoitus on alalla ja kyseisessä jäsenvaltiossa vähäistä ja iii) infrastruktuurin tarkoituksena ei ole valikoivasti suosia tiettyä yritystä tai toimialaa vaan se hyödyttää koko yhteiskuntaa.
- 212. kohdan mukaan, jotta tietyn hankkeen kaikki julkinen rahoitus kuuluisi valtioneuvoston sääntöjen soveltamisalan ulkopuolelle, jäsenvaltioiden on varmistettava, että infrastruktuurien

rakentamiseen 211. kohdassa mainituissa tilanteissa myönnettyä rahoitusta ei voida käyttää muiden taloudellisten toimintojen, kuten infrastruktuurin toiminnan harjoittamisen, ristiintukemiseen tai välilliseen tukemiseen. Ristiintukeminen voidaan sulkea pois varmistamalla, että infrastruktuurin omistaja ei harjoita muuta taloudellista toimintaa tai – jos kyseinen omistaja harjoittaa muuta taloudellista toimintaa – pitämällä erillistä kirjanpitoa, kohdentamalla kustannukset ja tulot asianmukaisesti ja huolehtimalla, että mahdollinen julkinen rahoitus ei hyödytä muita toimintoja. Epäsuora tuki erityisesti infrastruktuurin toiminnanharjoittajalle voidaan sulkea pois esimerkiksi valitsemalla toiminnanharjoittaja tarjouskilpailulla.

4. Hakemuksen arviointi

Kymen Vesi Oy:n toimialana on veden hankinta ja jakelu, viemäriverisien johtaminen ja käsittely sekä niihin liittyvät toiminnot ja niitä tukevat palvelut. Lisäksi yhtiön toimialana on veden käyttöön ja jätevesien käsittelyyn liittyvä tutkimus- ja koetoiminta. Yhtiö voi myös omistaa, hankkia ja luovuttaa kiinteistöjä, irtainta omaisuutta ja osakkeita.

Kymen Vesi Oy hoitaa sen toiminta-alueella vesihuoltolain (119/2001) mukaisia lakisääteisiä vesihuoltotehtäviä. Yhtiön toimintaa verkostoinfrastruktuurin rakentamisessa ja ylläpitämisessä voidaan pitää komission tiedoksiannossa tarkoitettuna luonnollisena monopolina, ja sen siten jäävän valtioneuvoston ulkopuolelle perustuen edellä selostetun tiedoksiannon verkkoinfrastruktuureja koskeviin linjauksiin ja valtioneuvoston täyttymisen edellytyksiin. Kattavat verkkoinfrastruktuurit, kuten vesi- ja jätevesiverkostot, ovat luonteeltaan luonnollisia monopoleja, koska kilpailevan ja rinnakkaisen verkon rakentaminen olisi erittäin epätodennäköistä eikä tällaisten infrastruktuurien välillä todennäköisesti olisi suoraa kilpailua. Komission tiedonannossa vahvistetaan nimenomaisesti, että vaikka vesihuoltoverkoston toiminnan harjoittaminen katsotaan taloudelliseksi toiminnaksi, kattavan vesi- ja jätevesiverkon rakentaminen täyttää tiedonannon 211. kohdassa mainitut edellytykset. Tästä syystä tällaista verkkoa koskevat toimenpiteet taikka rahoittaminen eivät väärin kilpailua eivätkä vaikuta jäsenvaltioiden väliseen kauppaan, jolloin kyse ei lähtökohtaisesti ole valtioneuvoston tuesta.

Kaupungin talousyksikkö on arvioinut toimenpiteen vaikutusta kaupungin riskienhallinnan näkökulmasta. Toimenpiteeseen ei sisälly kaupungin kannalta merkittävää taloudellista riskiä, koska kyse ei ole uuden lainan myöntämisestä, vaan olemassa olevan lainasaatavan takaisinmaksuajan ja korkoehtojen muuttamisesta. Kymen Vesi Oy harjoittaa omistajakuntiansa alueella lakisääteiseen vesihuoltoon liittyvää toimintaa. Yhtiön vuoden 2025 tilinpäätöksen perusteella sen taloudellinen asema on vakaa ja yhtiön toiminta

perustuu lakisääteisen vesihuollon järjestämiseen omistajakuntiensa alueella.

Järjestely ei vaaranna kaupungin kykyä vastata sille laissa säädetyistä tehtävistä. Lainasaatavan määrä vastaa noin 0,6 prosenttia Kouvolan kaupungin vuoden 2025 tilinpäätöksen taseen loppusummasta. Lisäksi Kymen Vesi Oy:lle myönnetyistä takauksista oli kaupungin vastuulla 31.12.2025 yhteensä noin 1,7 milj. euroa. Näillä perusteilla järjestelyyn ei voida katsoa liittyvän kuntalain 129 §:ssä tarkoitettua merkittävää taloudellista riskiä.

Kaupungin taloudelliset edut turvataan vakuudella. Yhtiö on tarjonnut jokaiselle omistajakunnalle lainasaatavan määrää vastaavan yrityskiinnityksen, jolla on sama etuoikeus. Yrityskiinnitys kohdistuu yhtiön liiketoiminnassa käytettävään omaisuuteen, ja sen voidaan arvioida muodostavan kaupungin riskienhallinnan näkökulmasta riittävän vakuuden lainasaatavan turvaamiseksi.

Edellä esitetyillä perusteilla Kymen Vesi Oy:lle aiemmin myönnetyn 3 775 687,87 euron suuruisen lainan takaisinmaksuajan pidentämisen 10 vuodella voidaan arvioida täyttävän kuntalain 129 §:n asettamat edellytykset.

Lainalle maksettava korko muodostuu 1,5 prosentin marginaalista ja viiden vuoden swap-viitekorosta. Korkotaso määräytyy markkinaolosuhteiden mukaisesti laina-ajan alkaessa ja sitä tarkistetaan viiden vuoden välein. Muutoksella yhdenmukaistetaan Kymen Vesi Oy:n omistajakuntien myöntämien lainojen korkoehdot. Korkoehdon voidaan arvioida olevan markkinaehtoinen ja tuottavan kaupungille korvauksen lainapääoman sitoutumisesta sekä siihen liittyvästä luottoriskistä.

Päätösvallan peruste

Kaupunginhallitus päättää hallintosäännön mukaan kaupungin antamien lainojen ehdoista valtuuston talousarviossa asettamissa rajoissa (21 §:n 8. kohta). Nyt kyseessä oleva lainan uudelleenjärjestely sisältää kuitenkin kaupungin lainasaatavan takaisinmaksuajan olennaisen pidentämisen, korkoehdon muuttamisen sekä uuden vakuusjärjestelyn. Koska järjestely muuttaa olennaisesti kaupungin ja yhtiön välistä pitkäaikaista rahoitusjärjestelyä, asia saatetaan kaupunginvaltuuston päätettäväksi. Vaikka järjestely ei edellytä talousarvion muuttamista, liittyy se kaupungin antolainaukseen ja pitkäaikaiseen rahoitukseen, joiden perusteista päättäminen kuuluu valtuuston toimivaltaan.

Lisätietoja: kaupunginjuristi Elina Amnell-Holzhäuser, puh. 020 615 7649, elina.amnell(at)kouvola.fi, talousjohtaja Hellevi Kunnas, puh. 020 615 5054, hellevi.kunnas(at)kouvola.fi, hallintojohtaja Saara Rahkonen-Rannikko, puh. 020 615 9066, saara.rahkonen-rannikko(at)kouvola.fi

Kaupunginjohtajan ehdotus:

Kaupunginhallitus päättää

1. hyväksyä osaltaan Kymen Vesi Oy:n hakemuksen lainan takaisinmaksuajan ja korkoehdon muuttamisesta ja
2. esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättää hyväksyä hakemuksen siten, että:
 1. Kymen Vesi Oy:lle myönnetty laina, pääomamäärältään 3.775.687,87 euroa, erääntyy maksettavaksi 31.12.2036.
 2. Kymen Vesi Oy maksaa 30.12.2026 lukien Kouvolan kaupungille korkoa, jonka määrä on marginaali 1,5 % lisättynä 5 vuoden swap-viitekorolla.
 3. Viitekoron taso kiinnitetään nykyisen laina-ajan päättymisen yhteydessä ja tarkistetaan 5 vuoden välein.
 4. Muut lainaehdot pysyvät ennallaan.
 5. Kymen Vesi Oy antaa lainan vakuudeksi Kouvolan kaupungille lainan määrää vastaavan yrityskiinnityksen, joka tuottaa saman etuoikeuden, kuin muille Kymen Vesi Oy:n omistajakunnille annettavat yrityskiinnitykset.
 6. Kymen Vesi Oy:n on toiminnassaan varmistettava, ettei tässä päätöksessä tarkoitettua lainaa käytetä yhtiön muiden mahdollisten taloudellisten toimintojen ristiintukemiseen siten, kuin Euroopan komission tiedoksiannossa (2016/C 262/01) on tarkoitettu. Mikäli Kymen Vesi Oy harjoittaa muuta taloudellista toimintaa, sen on pidettävä erillistä kirjanpitoa, kohdennettava kustannukset ja tulos asianmukaisesti sekä huolehdittava, ettei tässä päätöksessä tarkoitettu laina hyödytä näitä muita toimintoja.
 7. Tämä hyväksyntä on ehdollinen siten, että se edellyttää, että myös muut Kymen Vesi Oy:n omistajakunnat tekevät vastaavat hyväksymispäätökset samanlaisin ehdoin. Mikäli jokin omistajakunnista ei hyväksy hakemusta näillä ehdoilla, raukeaa tämä hyväksyntä ilman erillistä päätöstä.
3. tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta kokouksessa ja se on nähtävillä yleisessä tietoverkossa 7.10.2026 lukien.

Kaupunginhallituksen päätös: